

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm. Iduns Kungl. Hofboktr.

N:r 25 (548)

Fredagen den 24 juni 1898.

11:te årg.

Prenumerationspris pr år:		Byrå:	Redaktör och utgivare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun ensam	kr. 5:—	Klara södra kyrkog. 16, 1 tr.	FRITHIOF HELLBERG.	hvarje fredag.	35 öre pr nonpareillerad.
Iduns Modet., fjortondagsuppl.	» 5:—	Öppen kl. 10—5.	Träffas säkrast kl. 2—3.	Lösnummerpris 15 öre	För »Platssökande» o. »Lediga platser»
Iduns Modet., månadsuppl.	» 3:—	Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktionssekr.: J. Nordling.	(lösn:r endast för kompletteringar.)	25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Barngarderoben	» 3:—				Utländska annons. 70 öre pr noup-rad.

Sigrid Millrath.

»Lyssna till den granens susning,
Vid hvars rot ditt bo är fästadt!»

Det var med denna maning till vårt svenska folk doktor *Artur Hazelius* började den verksamhet, som visat sig i så hög grad ägnad att väcka och nära en sann fosterlandskänsla och som beredt både hans livsverk och honom själf ett känt och hedradt namn såväl inom som långt utom Sveriges gränser. Dessa ord lät han nämligen rista öfver ingången till den *Skandinavisk-etnografiska samling*, hvilken han år 1873 öppnade i den s. k. Södra paviljongen vid Drottninggatan i Stockholm. I denna maning påpekade han den förnämsta innebörden i sin stora livsuppgift. När nu doktor *Hazelius*, efter 25 års oafåtlig verksamhet, uppburen af en outtröttlig arbetsförmåga, en aldrig svikande energi och en alla hinder besegrande hänförelse, låter sina blickar hvila på det härliga träd, som vuxit upp ur det då sådda fröet, måste han känna, att på hans arbetstid kan till fullo tillämpas ett annat af hans valspråk: »Ingen dag spårlös». Den ståtliga nybyggnaden ute på Lejonslätten, som i en snar framtid skall vara redo att inom sina murar hysa en enastående skatt af minnen ur svenska folkets lif, och *Skansen*, denna af alla samhällsklasser med varmaste intresse omfattade anläggning, stå där som ojäfaktiga intyg på alla de segrar doktor *Hazelius* under ett fjärdedels sekel vunnit mot okunnighet, likgiltighet och dådlöshet.

Men ingen fältherre, han må vara aldrig så erfaren, vinner sina segrar ensam; de väl disciplinerade trupper, i hvilka han vetat ingjuta sin egen anda, vinna dem med honom.

Också har doktor *Hazelius* af en stor skara svenska män och kvinnor rönt liflig sympati och erhållit kraftig hjälp vid fyllandet af sin vackra livsuppgift. Och han har haft och har alltjämt vid sin sida en stab af medarbetare, hvilka med honom dela äran af att det stora och invecklade maskineriet fungerar med en så beundransvärd reda, jämnhet och säkerhet. I Nordiska museets och *Skansens* tjänst äro för närvarande anställda tjugusju amanuenser, bland hvilka finnas ej mindre än tjugufyra kvinnliga. Sju bland dessa tjänstgör på *Skansen*. Alla fylla de sina åligganden med intresse, ordning och skicklighet. Liksom chefen *älska* de det stora fosterländska värfvet, och däri ligger tvifvelsutän hufvudsaken till att de alla så osvikligt stå på sin post.

Vi ha trott, att det nu i midsommartider, då all *Skansens* härlighet står i sitt yppigaste flor, skulle intressera *Iduns* läsekrets att i sina spalter se en bild af någon bland dessa d:r *Hazelii* medhjälparinnor. Och vi ha valt den, som genom arten af sin verksamhet kommer mest i beröring med den stora allmänheten, nämligen amanuensen och förrådsförvaltaren på *Skansen*, fröken *Sigrid Millrath*.

År 1892 inträdde fröken *Millrath* i tjänst hos *Samfundet för Nordiska museets* främjande. Hennes verksamhet förlades till *Skansen*, där hon anställdes som enda ama-

Stjärnorna gömma sitt sken, när solen din lefnad förgyller;
Dör hon i sorgernas natt, tindra de himmelska fram.

Karl Anders Kullberg.

nuens. Redan året därpå sattes hon i tillfälle att aflägga ett mästerprof på duglighet. Det var nämligen då, som den första stora vårfesten å Skansen gick af stapeln. Och det var fröken M., som i egenskap af doktors närmaste man ledde förberedelserna till och anordningarna vid denna fest. I januari började hon sin vandring till de damer, som skulle anmodas att underteckna ett upprop till allmänheten och åtaga sig att medverka. Saken var ju alldeles ny, och mången ställde sig skeptisk i fråga om planens utförbarhet. För att vinna »de hundra fruarna» måste fröken M. tillfråga minst dubbelt så många. Den reda och noggrannhet, bestämdhet och pålitlighet, det beundransvärda tålmod och den förbindliga artighet, fröken M. vid detta tillfälle ådagalade, voro — det var den allmänna meningen. — höjda öfver allt beröm. Ett styft arbete och ett drygt ansvar hvilade i de dagarna på henne. Mycket, som under senare vårfester gått af sig själft, fordrade då stor omtänksamhet och ihärdigt arbete. Fröken M. var den »klockarfar» som skulle allting bestyra, som alla ropade på, vädjade till och vid förtretligheter och missöden beklagade sig för. Jag glömmar aldrig följande episod, som jag bevittnade under en af festdagarna. I hällande regn kommo fröken M. och undertecknad utan paraplyer springande förbi ståndsraden för att söka skydd i Blekingstugan. Under vägen hejdades vi plötsligt af ett nödrop från ett af stånden: »Fröken Millrath, fröken Millrath!» Vi stannade naturligtvis tvärt och afvaktade i spänd förväntan ett viktigt meddelande. »Tror fröken att det klarnar?» var den fråga, som då ställdes till fröken M. Jag må säga, att jag med ett visst intresse afvaktade svaret. Utan att låta den minsta skugga glida öfver sitt ansikte, utan en skiftning af otålighet i rösten svarade hon på sitt vanliga älskvärda sätt: »Ja, det ska' vi hoppas, fru X.» Då förstod jag bättre än någonsin, hur utomordentligt lämplig hon var att därute vara de hundra fruarnas och de öfriga medverkande damernas factotum.

Det var den sjetta vårfesten, som på »nationaldagen» sistlidna sjetta juni fick sin högtidliga avslutning. Om också under de senare åren en del af förarbetena löpt lättare och jämnare än första gången, så ha festerna å andra sidan antagit allt större dimensioner; och fröken Millraths klara omdöme, outtröttliga arbetsförmåga och osvikliga tålmod ha nog sedermera tagits lika mycket i anspråk som vid festen 1893. Det är t. ex. ingen småsak att skaffa deltagare, kostymer och hästar till ett historiskt tåg med öfver 300 medverkande. Det gäller att ej förlora kontonansen, i fall, såsom det i år hände, kl. 1 samma dag festen börjar, återbud lämnas om ett fyrtiotal hästar. Det gäller att genast sätta sig i gång för att skaffa andra och att lyckas i detta företag. Det gäller att vara den ledande och ordnande, den allestädes närvarande.

Lägger man här till alla de mindre fester, folksöndagar o. d., som vid helger och andra tillfällen anordnas på Skansen, så förstår man, att fröken M. nästan året om

har ett sträfsamt arbete som festkommittérad.

Fröken Millrath har, som redan blifvit nämnt, åt sig anförtrodda öfverinseendet af och vården om Skansens klädskammare. Af de olika klädespersedlarna, hvilka redan kunna räknas i tusental, äro en stor mängd särdeles dyrbara, flere rent af oersättliga. Det gäller att rädda såväl de hermelinsbrämde sammetsmantlarna som dalkarlarne och »bussarnes» mera enkla utstyrsel undan mått och mal och all annan farlighet. Jag kan i förtroende tala om, att enligt doktors egen försäkran, det, tack vare fröken M. och hennes medhjälparinnor, råder en mönstergill ordning i Skansens klädskammare. Och när doktorn är belåten, kan man minsann vara säker på, att vederbörande med heder sköta sitt uppdrag. Han nöjer sig aldrig med halfmesyrer.

Till fröken Millraths åligganden hör dessutom att granska räkenskaperna för serveringen vid Bredablick, att inventera i alla stugorna, att deltaga i uppställandet af program, affischer, notiser, annonser m. m. d.

Det är klart, att de fosterländska uppgifter, som tillhöra Samfundet för Nordiska museets främjande, i fröken Millrath äga en varm anhängare. Bland dessa uppgifter nämna vi här den, att undan förgängelsen rädda vår allmoges rika skatter af sagor och sånger, lekar och danser. Hvad de båda senare slagen af minnen beträffar veta vi, att inom hufvudstaden äfven *Svenska folkdansens vänner*, liksom i Upsala *Philocoros*, verka för samma mål. Det torde ej vara mer än en mening om att under detta års vårfest å Skansen Oktorpsgården med sina folkdansare utgjorde den förnämsta dragningskraften. Där rådde lif och rörelse, glädje och lefnadslust mer än annorstädes. Och »Oktorparna» voro i sanning värda all den uppmärksamhet, som visades dem. Det förtjänar i detta sammanhang omtalas, att fröken Millrath var en bland dem, som för fem år sedan togo initiativet till nyss nämnda stockholmsförenings bildande. Alltifrån början har hon varit en af dess verksamaste och skickligaste medlemmar. För dem som bevistade Ibsenfesten å Hasselbacken den 16 sistlidne april står säkerligen hennes taktfasta och graciösa daldans kvar i minnet som ett af glansnumren vid detta tillfälle.

Fröken Millrath föddes å sina morförelädrars i Botkyrka socken belägna egendom Riksten, där drottning Kristina hade ett af sina många jaktstott. Föräldrarna voro löjtnanten vid Helsingeregemente Karl Gustaf Millrath och dennes maka, Hanna Cederstrand. Fädernehemmet var egendomen Rastaborg å Ekerön. Men redan vid två års ålder förlorade fröken Millrath sin far. Hennes mor flyttade då till Stockholm, där hon sedermera ingick nytt äktenskap med nuvarande sekreteraren i medicinalstyrelsen, A. Holmberg, och fröken M. har sedan alljämt haft sitt hem i Stockholm. Sin skolundervisning erhöi hon dels i Åhlinska skolan, dels vid fröken Anna Sandströms läroverk. Efter slutad skolkurs genomgick hon två »seminarieringar» i Lyceum för flickor.

Sina bokliga studier avslutade hon med en kurs i dubbelt bokhålleri. Efter att en kort tid ha arbetat hos bokförläggaren Hæggström erhöi hon, som nämnt, år 1892 anställning i egenskap af amanuens vid Skansen.

I vårt land finnas nog många unga kvinnor, hvilka med samma duglighet, plikttröhet och arbetsglädje som fröken Millrath sköta ett dem anförtrodt värf; men för visso äro de lätt räknade, som dessutom i sitt väsen ådagaläggja en sådan älskvärd anspråkslöshet, en sådan genomgående flärdfrihet som hon.

Topelius har en gång om Nordiska museet — och däri inbegripa vi med fullt skäl Skansen — yttrat: »Detta museum är *Sveriges bomärke*, ristadt af folkets egen hand under urkunderna af det förgångna och det nuvarande, ända till de blanka bladen af dagar, som komma skola.»

Mätte upphofsmannen till Nordiska museet och Skansen alltid vid sin sida äga sådana plikttrogna och entusiastiska medhjälpare som fröken Millrath och hennes kamrater! Och mätte det framför allt rundt om i Sveriges land växa upp en hurtig ungdomsskara med kraft och vilja att värna och hägna om detta Sveriges »bomärke»! Om så sker, skall för visso det frö som sätts

»spira vida...
och mana sent och tida
med Sveriges egen röst.»

Då skola i tider som gå och tider som komma uppfyllas de härliga siarorden:

Från fäder är det kommet,
Till söner skall det gå,
Så långt som unga hjärtan
Ännu i Norden slå.

Gurli Linder.

Midsommarsång.

Ut, ut ifrån staden,
där sten ju blott växer
i byggnadskomplexer
som människohåg!
Till landet, till landet,
till skogen och ängen
och landliga svängen
och källornas våg!

Och tankarne flykte,
och högt stige sången!
Fyll rikligen fången
med blomster och blad!
Bind rosor bland löfven,
att midsommarkransen
kring stängen i glansen
blir glindrande glad!

Och flickorna stängen
må vira och sira,
och gossar dess spira
må resa mot sky;
och gummor må gnola
och gubbarne tralla
och hurrarop skalla
i hela vår by!

Nu gnid på fiolen,
drag dragspel till polska!
Hej, toner så trolska
i midsommarstund!
Och hjärtat får värmen
och ögat får glansen
i yrande dansen
på grönskande grund.

Förr ormen af koppar
sågs kvalen betvinga:
så majstångens slinga
förjagar all sorg —
Ja, bot ger den enkla,
begransade stängen
fåfänglighetsfängen
från gator och torg.

Harald Jacobson.

I kvinnohänder.

Ett inlägg i fattigvårdsfrågan
af
Vitis Idæa.

II.

Ett förkastligt system.

Äf de senast utkomna statistiska uppgifterna framgår, att vi i vårt land äga omkring 5,000 fattighus. Anmärkas bör, att i denna siffra icke äro medräknade våra större städers, hvilka i allmänhet äro jämförelsevis väl ordnade, ej heller de, som blifvit omdanade till arbetsinrättningar och fattiggårdar. Det är således endast fråga om dessa landsbygdens och småstädernas fattighus, som mäktat ingifva allmogen dess välkända fasa för allt hvad inrättning heter och som i orubbadt skick fått kvarstå, ett arf från den tiden, då man ändtligen lärde sig inse, att det inte rätt öfverensstämd med samhällets förpliktelser gentemot individen att låta auktionera bort de orkeslösa åldringarna till den minstbjudande. 5,000 sådana fattighus! Där döljer sig bakom denna siffra, jag vågar påstå det, en hel värld af lidande, elände och last. Om vårt folks skattbetalande medlemmar hade en aning om förhållandena på detta område, sådana de i sin nakna verklighet äro, i sanning, de skulle inse, att det nu varande tillståndet är en skam för vårt land, och det skulle icke länge få förblifva. Ty detta tillstånd är icke, såsom man ofta vill låta

påskina, ett nödvändigt ondt. Det orsakas icke endast, icke ens i hufvudsak af bristande penningemedel. Till den kommunala fattigvården användes numera årligen öfver 12,000,000 kr. Än mer: erfarenheten visar, att utgiftsposterna på detta konto i de kommuner, som äga en rationel fattigvård, i allmänhet icke äro högre än i de flesta öfriga. * Det är således i det allmänt tillämpade systemet, som felet främst är att söka.

Hurudant är då detta system? På fattighusen intages efter därom gjord framställning hvar och en, som på grund af hög ålder, sjukdom, lyte, brist på arbete o. s. v. icke kan förtjäna sitt uppehälle och som icke af egna anförvandter försörjes. I flertalet kommuner erhålla emellertid ej alla hjonerna samma underhåll. Endast de sjuka och mest orkeslösa bespisas vid inrättningen; de öfriga få husrum och vedbrand, de flesta äfven vissa matvaror eller visst kontant understöd, vanligen två till fem kr. i månaden.

Till husmoder städslas en f. d. piga, en gumma, som ej ännu är alldeles oförmögen till arbete, stundom t. o. m. en kvinna, som till fattighuset medför egna barn, hvilka hon naturligtvis ägnar sina mesta omsorger. Man får icke vara nogräknad, ty lönen utgår vanligen med 60 till 140 kr. om året. Några större förråder eller konstanter till hushållet vågar man naturligtvis icke anförtro denna husmoder, hvadan behöfliga matvaror af någon handlande levereras för hvarje vecka.

Följderna af detta system äro i mer än ett afseende beklagliga. Hvad mathållningen vidkommer, kan denna icke annat än lida af att ingen egentlig hushållning förekommer, enär kommunalnämndens ordförande vid årets början rekvirerar matvarorna att till lika mängd för hvarje vecka levereras. Tyvärr innebär det en minskning i besväret vid denna rekvisition, om matsedeln bestämmes så enformig och föga sammansatt som möjligt. Hur långt man kan gå i förenkling, visar följande matordning.

Till frukost: Alla dagar sill och potatis. (Ingen mjölk eller annan dryck.)

Till middag: Ärtor och fläsk, vattvälling eller s. k. sluring.

Till kvällsvard: Alla dagar vattgröt med 2 à 4 delar skummjolk per hjon.

En kaka rågröd per dag och hjon.

Att det enligt statistiken finnes kommuner, som beräkna underhållskostnaden per år och hjon till 40 kr. eller icke fullt 11 öre per dag, torde äfven i detta sammanhang böra påpekas. Om än denna siffra icke är fullt exakt — man kan ju hafva underlåtit att upptaga en del naturaprestationer i kostnadsberäkningen — ja, om den än torde böra ökas med sitt halfva belopp, så kan det dock med skäl ifrågasättas, huruvida det icke måste anses förenadt med allt för stora umbäranden, särskildt för minderåriga, sjuka och åldringar, om hvilka det här egentligen är fråga, att år ut och år in lifnära sig af den föda, som för dylik anspråklös summa kan erhållas.

Hvad vidare den vård som hjonen erhålla angår, så är denna lätt beskrifven: den är i de flesta fall vanvård. Äfven om den s. k. föreståndarinnan — hvilket tyvärr icke alltid är fallet — skulle hafva hjärta

* Ett förhållande, som har sin förklaring i att hjonens arbetskrafter i dessa kommuner tillvaratagas.

för de lidande, har hon naturligtvis ingen aning om hvad sjukvård vill säga. Detta begära icke heller de kommunens förtroendemän, som städsla henne. Är hon nöjd med en låg lön och kommer hon icke med några fordringar för sin egen eller hjonens räkning? — se där blott allt för ofta den första frågan. Är hon villig att laga maten, baka och tvätta? — se där den andra. Någon tredje gifves det icke. Under sådana omständigheter är det naturligt, att fall af upprörande vanvård komma att inträffa inom de lagstadgade inrättningar, som kallas fattighus. Den, som likt författaren på nära håll skärskådat förhållandena, har blott allt för mycket tillfälle att konstatera detta.

Afven hvad angår de hjon, som anses själfva böra bidraga till sitt uppehälle och därför endast erhålla visst månatligt underhåll, medför systemet svåra olägenheter. Redan detta, att hvar och en skall hemföra och i det gemensamma rummet förvara och tillreda sina livsmedel, måste ur renlighets-synpunkt betraktas såsom mindre lämpligt. Besinnar man vidare allmogens vana att lefva för dagen, inser man lätt, att de flesta hjon under månadens första dagar använda nästan hela sitt underhåll, för att sedan stå så godt som utan. Det gäller då att söka förtjäna. Men det är icke alltid lätt att få arbete, särskildt för dem, som på grund af något lyte eller nedsatta kroppskrafter icke äro dugliga till hvilket arbete som helst. Hvad göra nu hjonen, när lämpligt arbete fattas dem? Somliga lida formligen nöd, d. v. s. de nödgas lefva på en kost, som icke rimligtvis motsvarar en människas behof; de tillhandla sig t. ex. för ett öre eller två, hvad kamraterna lämnat kvar i sina stenfat. Men de flesta tigga. Genom detta sätt att tilldela understöd befordras sålunda, om än indirekt, tiggeriet. I ett af de få stadganden, som vår svenska lag har för kommunernas skyldighet att utföva fattigvård, heter det emellertid, att hvarje samhälle underhålla sina fattiga på så sätt, att bettlande förekommes, ett stadgande, som våra herrar ledamöter af fattigvårdsnämnder tyvärr icke ägna tillbörlig uppmärksamhet.

Men vi hafva äfven missförhållanden af än allvarsammare art att påpeka. Våra fattighus befolkas ju till största delen ur samhällets allra lägsta lager. Egen lättja och last göra flere medborgare till fattighjon än ogynnsammalefnadsomständigheter. När man nu, utan att åläggga dem ordnad arbete och utan att utföva något slags tillsyn öfver dem, sammanför alla ett samhälles förolyskade existenser och lägst stående individer, hurudant blir manne det lif de föra? Vi få ett svar på denna fråga, om vi t. ex. en juldagsförmiddag besöka karlstugan på närmaste landsfattighus. Vi skola då i nästan hvarje säng finna ett af julruset redlost hjon. Ett annat svar på den frågan erhöles vi för någon tid sedan i den notis, som bland domstols- och polisärenden i våra tidningar förekom under rubrik: Ruskiga sedlighetsförhållanden vid fattighus.

Ännu ett ord. I denna atmosfär danar samhället en del af sina medlemmar. På våra fattighus intages ju ett icke så litet antal barn. Hvilka förutsättningar äga väl, mänskligt att se, dessa små att blifva goda och hederliga medborgare? Om man någonsin ägde rätt att tala om människor, förutbestämda till elände, så vore det väl med tanke på dessa barn.

En gren af den kommunala fattigvår-

den, som vi hittills icke berört, är den, som utöfvas utom församlingens fattiginrättning. En person, som på grund af sjukdom eller arbetsbrist kommit på obestånd, kan af fattigvården erhålla tillfälligt kontant understöd, fri läkarevård, fri vistelse på lasarett o. s. v. Föräldrar med stor barnskara kunna erhålla s. k. barnuppfostringshjälp, det är ett månatligt mindre belopp, som utgår under ett visst barns minderårighet. Att rättvist utdela dessa slags understöd förutsätter ett arbete, som, åtminstone i städerna och i de trakter på landet, där den fattiga befolkningen är mångtalig, öfvergår deras krafter, som det vederbör. Det är nämligen knappast tänkbart, att t. ex. en kommunalnämndens ordförande — i landsförsamlingar ligger nästan all aktuell fattigvård i dennes händer — i hvarje särskildt fall skulle kunna i detalj göra sig underrettad om den hjälpsökandes alla lefnadsomständigheter, hvilket ju dock är ett nödvändigt villkor för att kunna bedöma, huruvida nöden är verklig eller endast skenbar. Följden blir, att man beviljar och nekar understöd på mer eller mindre lösa grunder, hvarvid hjälpen icke alltid når den, som mest vore i behof af densamma. Någon egentlig kontroll öfver att beviljade penningemedel till afsedt ändamål användas, kan och svårigen utöfvas, och dock vore en sådan mången gång af nöden, särskildt i fråga om utackorderade minderåriga och åldringar, som i anförvandters hem understödjäs.

VI.

Här sitter jag en afton sen
Att krönikan för Idun rimma,
Framför mig ser jag insjön glämma,
Och ljusligt uti kvällens timma
Slår doften mot mig af syrén.

Gunås så visst jag känner nog,
Att här bland ängar, sjö och gården
Totalt jag glömmar hela världen,
Och släppes tanken lös, går färden
Djupt in i dunkel furuskog.

Och ogeneradt på natur'n,
Om krönikan blir dum, jag skyller,
Min häg, mitt sinne helt den fyller;
Jag skrefve hellre små idyller,
Se'n nyss jag sluppit ut ur bur'n.

Men bäst jag låter vefven gå,
Förr'n Idun tålamodet mister
Med krönikörens fel och brister.
Gu' signe våra O. D-ister,
De äro grusligt bra ändå!

De draga gladt från stad till stad,
Från land till land med sång så fager
Om »Lunkan» blir på kuppen mager,
Han får sig trösta med sin lager,
Och likaså vår Hedenblad.

Hos Tysklands kejsare nu sist
Det nära var de lyftat taken

Med sången uti slottsgemaken,
Men kejsarn föll den bra i smaken,
Och på beröm var ingen brist.

Ja, tyske kejsarn — à propos —
Om ej man gör hvad honom lyster,
Så blir han genast sträng och dystur,
Var ond nu sist uppå sin syster,
Som brås på släkten hon också.

Om hvem af dem begått ett fel
På kungligt vis man artigt trätte,
Med tårar hon sitt örngått vätte,
Och sorgen hennes hjärta frätte,
Men han var lika styf och stel.

Dock sist han veknade, jag tror,
För öfverstar han var i knipa,
Och hon blef nämnd och sluta' lipa.
Så det är bra, kan man begripa,
Att ha en kejsare till bror.

Om än fru Lenngren skådar ner
Att öfver små Bettinor vaka,
Hon tog nog sina råd tillbaka;
Så trång går gränsen ej att staka,
Men flyttas fram allt mer och mer.

Blott en »magister» förr vi haft
Af kvinnligt kön, nu ha vi tvänne.
Hon, som blef nyss, vi sågo henne
I Idun sist med krans kring ämne,
Så ung, så frisk, så full af kraft.

Snart ögon blå och gullgult hår
Ur världen komma att försvinna,
Ty mannen helst till fru vill vinna
Uti vår tid en brunögd kvinna,
Som mörka lockar sig består.

Så är den uppgift, som jag fått!
Blondinerna ur världen draga!
Förlusten vill jag djupt beklaga.
Se'n lefva de i sång och saga
Som ett poetiskt minne blott.

Så för förlofvade, förstås,
En nyhet har jag att berätta.
Nu ä' ej ringarne så lätta,
Ty man skall dem om benen sätta,
Försedda med ett duktigt läs.

Och ena partens nyckel vill
Nog andra parten väl förvara;
Men tacksam skulle jag då vara,
Om någon riktigt vill förklara,
Hur eklateringen går till.

Till ledning se'n för en och hvar,
För balens drottning och för bruden
Beskrifs den mest moderna skruden:
Af åtta hundra höns tas huden,
Hvarpå ej fjädern lämnas kvar.

Om du är lång, jag tror helt visst,
Än flere hönors hud du tarfvat.
Nåväl, sen skinnat blifvit garfvadt
Och klippit och måladt, sydt och skarfvadt,
Din klädning färdig blir till sist.

Och vore jag till slut en fé,
Du dräkten ständigt fick behålla,
Och fjädrar fram jag skulle trola,
Att alla i den stackars fjolla
En höna kunde tydligt se.

Snorre.

Tystnade röster

På mitt skrifbord har jag liggande ett litet häfte afskrifna dikter. På titelbladet står det: »Tystnade röster», och längst nere i ena hörnet läsas några namn — Kärt håller jag det lilla häftet; det hvilar en sådan sällsam stämning af ljus och vemod öfver det. Det senare gör sig mest gällande. Jag behöfver blott säga dig, hvilka de namn äro, som stå skrifna på första bladet, så vet du nog hvarför — Fjalar, Björck, Bäckström, Klockhoff, Fredin — dessa sångare, som dogo i lifvets vår, dessa unga drömmare, som, mänskligt att se, rycktes bort i förtid, dessa diktare, som gifvit så vackra löften, som buro inom sig så rika möjligheter —

Här och hvar i hvad de diktat och drömt mötes man af ord och uttryck, som röja, att de haft aningar om att deras lefnads saga icke skulle bli lång. — Och kanske var det godt för dem att den slöts just i vårtid, slöts just när de kände som varmest.

»Bättre än att lefva dådlös
är att dö i unga år —»

så sjöng en utaf dem, han, som skänkt oss »Vår Daniel» och så mycket annat af ovansklig skönhet, men som ofta i mörka stunder kämpade med dystra tankar, han, som — skådande ut mot det okända fjärran — sagt detta vemodiga:

»Om jag hittar, vete Herren,
mellan bankarne till slut — —»

Du käre, din färd blef ej lång, du kom snart i hamn —

Hur vackert de drömde, desse unge! Och deras dröm vardt till lefvande verklighet. Dessa Fjalars ljusa, gripande ord:

»Att lysa och värma och sträfva
och, stupande, ännu en ljusflod strö —
det vore ett lif att lefva,
det vore en död att dö!»

Dessa ord, äro de icke en den sannaste skildring af hans egen korta, skimmerfulla lefnad. — Men man mötes ock i deras dikter af en glödande, okuflig kärlek till lif och glädje.

»Du, lifvets Herre, oss lyster ej dö,
vårt hjärta det vill icke brista — —»

så skrifver signaturen Fjalar på ett annat ställe, och vi förstå väl dessa ord. Men oron viker, det skälfvande hjärtat blir stilla, och där hviskas undergifvet till sist ett ord om att »lifvets löfte står ristadt i glans i stjärnornas eldbokstäfver — —»

Ja, de drömde, desse unge — — Ernst Björck, han, som blifvit kallad ett sångens söndagsbarn. Och Daniel Klockhoff, den ljuslockige, vårglade skalden, hvars korta saga skimrade af de ljusaste förhoppningar, som en af hans ungdomsvänner så vackert och sympatiskt sagt om honom. Och Edvard Bäckström, hvars djupt kända dikter så ofta satts i klingande toner — alla, alla hafva de lefvat och dött i kärlek och sång, i sol och glöd — genom allt hvad de drömt går en doft af hvitaste vårblom.

Ja, nog var det kanske godt för dem, att de fingo dö om våren. — Men tung blef saknaden hos alla, som älskat dem, hos alla, hvilkas hjärtan de värmt och glädt. — Så månet undrande: hvarför? förnams. Hvarför fälldes just de yngsta och fagrade träden? Hvarför fick ej våren gå öfver i sommar? Men det kom intet svar. — Där

ljöd endast ett dämpadt: »dem gudarna älska, de dö unga — —»

Men deras minne lefver! Rösterna ha tystnat, strängarna ha brustit, ögonen släckts, men:

»den, som dör i sol och sång,
han lefver, *fast* han dör!» —

Min vän, vi vilja fitigt lyssna till hvad de drömt i ord och ton, dessa unge sångare, vi vilja lyssna på det eko, som ljuder från dessa tystnade röster!

Adi.

En midsommardröm.

Skiss för Idun af *Elsa Lindberg*.

Hos fröknarna Dahl är det bara stilla och tyst och ljufligt lugnt på allt sätt — mjuka tofflor öfver mjuka mattor och mjuka stolar, från hvilka aldrig man vill stiga upp mer, när man en gång satt sig ned. Ingen har brådtom där, och alltid äro de så milda, hofsamma och hjärtliga mot hvarandra, rösterna äro låga och saktmodiga, långsamt släpande sig fram i stillheten och värmen.

Det är hos dem utbredt som en atmosfär af bekväm däsighet, och den ena stunden kommer som den andra och det gör rakt ingenting, om man inte hinner uträtta ett smul på hela Guds långa dagen.

Det fanns tre fröknar Dahl — fröken Lina och fröken Sina och så Dortha. — Dortha var fröknarna Dahls brorsdotter.

Af far och mor har Dortha inga hågkomster, så långt hon minnes tillbaka har hon haft fastrarna omkring sig. Små och feta och lättjefullt vänliga ha de i alla dagar suttit med ett broderi på knät, och då och då ha de broderat ett styng med små hvita, långsamma händer. Allt hvad de broderat har blifvit samladt i det lilla för-maket, där de prydliga möblerna stå så symmetriskt och där det finnes toppiga buketter af stela tygblommor under glaskupor.

Fröknarna Dahl hade en liten förmögenhet, och räntorna räckte mycket godt att lefva på i all stillhet, och i all stillhet lefde de också. Så hade de dessutom ett eget hus vid en liten bigata i den lilla småstaden — ett litet gult hus med en ängsligt snygg liten trädgård, där hvarje liten blomma var som planterad efter måttstock, där ingen bragte oreda i sandgångarnas finkrusiga krattning och där träd och häckar voro lågklippta och gäfvö en viss prägel af fetma och något rundt åt det hela.

Dortha hade gått i småstadens flickskola, där den gamla skolfröken med den stora lösflätan lärde efter gammal metod ur gamla böcker. Hon hade haft kamrater, glada och putslustiga som flickor i allmänhet, men fastrarna Lina och Sina hade alltid skickat henne till skolan i styfva, stärkta förkläden med tillsägelse att komma hem i samma glänsande, rena tillstånd. Dortha hade en utprägladt pliktrogen natur, och följden blef att hon helst gick för sig själf i aktsamhet och stillhet. Och ännu allt framgent efter skoltiden bibehöll hon något af oskrynkad stärkelse, och allt eftersom åren gingo fick hon mer och mer denna prägel af lugn och stillhet, som var bosatt

i det lilla gula huset, med den precisa, ordentliga trädgården.

Nu var Dortha tjugusju år. — Det hade just inte händt något under de tjugusju åren, under de sista hade hon bara för hvarje år måst släppa ut klädningarna litet i lifvet.

De flesta af hennes jämnåriga hade lämnat den lilla staden, som var sig så lik år från år, där allt gick så långsamt och där enformigheten satt öfverallt och dāsade. De hade långtat ut i lifvet, *Dortha* var rädd att skrynkla ned stärkelsen, kom sig icke en gång för att önska sig ut, satt där hon satt — kvar i ro och maklighet. Kom så någon af dem, som varit ute i världen, hem igen, kom kanske på besök till det lilla gula huset, steg på i det lilla för-maket och fann allt orubbadt — samma möbler i samma ordentliga symmetri, samma tygblommor under samma glaskupor och samma mjuka stolar, som liksom höllo kvar en i överksamhet. Det hade endast kommit litet fler broderier, och fröknarna Lina och Sina hade fetmat litet mer, men den besökande fann, att hon kommit i en liten värld, där tiden stått liksom stilla. Och på allt tal fick hon endast tunnsådda svar, mest ja och nej och så från fröknarna Lina och Sina små förlägna frågor med litet nyfikenhet uti.

Dortha smålog litet då och då, hade kanske svårt för att riktigt följa med, fick stora, förvånade ögon öfver allt det nya och märkvärdiga hon hörde, klappade ibland den främmandes hand helt lätt och litet blygt, när hon kom åt, i innerlig hjärtans tacksamhet öfver att bara någon kom och hälsade på och bröt af tystnaden och enformigheten. Annars var det bara att sitta för sig själf och brodera och brodera på dessa evigt långa bårder till för-maksgardiner, som hon nu hållit på med i flere år och som äro enformigheten själf med hvarannan stjerna röd och hvarannan blå. Och under alla dessa timmar, som blifvit till dagar, månader och år, under hvilka nålen gjort den jämna enahanda rörelsen upp och ned, har hon i tystnaden tänkt samma tankar — och alltid samma. — De där tankarna hade blifvit för henne till en hel värld, — blifvit den världen, där hon handlar och verkar, medan den, som omgaf henne, sjönk tillbaka till något intresselöst.

Dortha minnes ej sen när hon börjat bära den världen inom sig, men när hon någon gång undrar öfver det, förekommer det henne, som om den alltid funnits där. Dortha med sina stora, ljusblå ögon, som sågo så lugnt och troskyldigt rätt framför sig, var inte alls erotiskt anlagd, men kanske berodde det på en viss envis tanketröghet, som gjort, att hon ej kommit sig för att tänka på något annat än just detta och bara detta. — Dorthas hela värld består af endast två — en *han* och en *hon* — och *han* heter Georg och *hon*, ja, hon heter Dortha.

Georg Boeson var född i den lilla staden, hade bott midt emot det lilla gula huset och hans mor, änka efter stadsläkaren, hade varit god vän med fröknarna Dahl. Doktorinnan och fröknarna Lina och Sina hade brukat gå i kyrkan tillsammans om söndagarna, och då hade alltid den lille Georg och Dortha i sitt stärkta förkläde följt efter hand i hand. Och hand i hand hade de följts åt barndomen igenom och lekt stillsamma lekar i den lilla prydliga träd-

gården, utan att rubba gångarnas finkrusiga krattning.

Så hade Georg blifvit gymnasist och växt upp till en lång, tafatt gosse, som rodnade öfver hela ansiktet, bara man såg på honom. Dortha var den enda, han höll sig till af alla stadens flickor. Hon gaf honom aldrig stickord och skrattade ej som de andra. Hon var bara lugn och mild och from, det var en riktig hvila att vara i hennes sällskap. Så dansade de i otakt med hvarandra på julkalaserna, och *han* styrde hennes kälke, när de åkte ned för de låga backarna. — Dortha tyckte mest om låga backar och åkte helst långsamt. Så blef han student, — mycket nybakad, ny mössa, ny käpp och helt små, nya mustascher, var litet svärmisk, skref vers, hade idealer och såg i Dorthas blonda lugn den personifierade, ljufva kvinnligheten. Första terminen i Upsala fick Dortha ett bref från honom, hvilket slutade med en vers på två rader:

»Roligt är att vara borta,
Hem dock längtar jag till Dortha.»

Det brefvet har hon läst så många gånger, att hon kunde det utantill. Det låg som märke i hennes bibel, blef under alla åren litet gulnadt och skört i kanten, så att hon måste vira silkespapper om det.

Georg studerade medicin i Upsala, hans mor hade dött, en släktinge bekostade till en del studierna, för öfrigt skaffade han sig inkomster genom att konditionera om somrarna. Nu hade han ej varit hemma på många år och Dortha hade ej fått något bref sen det, som låg i bibeln, och som hon besvarat med ett litet ordentligt präntadt skolflicksbref, skrifvet som efter en förskrift, genomsedt af fastrarna, där allt annat blef sagdt, än hvad hon velat säga.

Under de långa åren, medan den ena dagen följde den andra i samma enformighet som på bårdmönstret den röda stjärnan den blå, hade Dortha god tid att i minsta detalj tänka ut allt inom sin lilla värld. — När han blifvit en riktig doktor, hvilket för Dortha hägrade som inkarnationen af allt lärddt, då skulle de gifta sig och de skulle bo i det lilla gula huset hos faster Lina och Sina. Dortha tänkte aldrig på, att det skulle kunna ändras något i rummen. Allt skulle vara i samma symmetri som förut, hon var så van vid det, att hon aldrig offrade en tanke på, att det skulle kunna vara annorlunda.

Georg skulle bara hafva det bästa. — För-maket med alla broderierna, det skulle blifva hans mottagningsrum. Hon skulle ställa in blommor på hans skrifbord — nya blommor hvarje dag. Fastrarna tyckte ej om, att blommor brötos af i den lilla trädgården, men när Dortha väl blef fru, då skulle hon ändå göra det — för Georgs skull. Det var en riktig ansträngning bara *den tanken* att opponera sig mot det en gång fastslagna »gamla vanliga». Men hon kände, att hon gärna skulle göra mer än så, mycket, mycket mer än så. Hon riktigt vurmade för att göra det godt och bra åt honom och brukade studera alla kokböcker, hon kom öfver, och pricka för och tänka ut det, som hon trodde, han kunde tycka om.

Hon hade tagit de här långa åren som en riktig beredelse, men ibland, när äfven hennes tålmodighet kunde finna leda vid allt det eviga enahanda, behöfde hon bara riktigt stadigt tänka på all den fröjd, som väntade henne, när *han* väl kom tillbaka, för

att hon nästan skulle få tårarna i ögonen af lycka. Så var hon också rädd om de tankarna, så rädd som man är om något riktigt fint och dyrbart. Ej ens fastrarna visste något om dem.

Dortha hade alltid önskat, att den stora dagen, då *han* skulle komma, skulle inträffa vid midsommaren. Trädgården var vackrast då, och den hvita, tättklippta syrenhäcken stod i blom. — I hennes drömmar hade hon alltid kommit vid midsommaren. Och nu var det verkligen midsommar, och det märkliga hade inträffat, att fastrarna fått ett bref från Georg, där han skref, att han tagit sina examina och att de kunde vänta honom på själfva midsommaraftonen.

Dortha har klädt sig i hvit, stärkt klädning med ljusblå band, det är för att hon minns Georg en gång ha sagt, att hon såg ljufft kvinnlig ut, när hon var klädd i hvitt och ljusblått. Hon sitter vid det öppna fönstret och broderar på bårderna som vanligt. Men ögonen äro ej ofta vid de röda och blå stjärnorna, oupphörligt lyfter hon upp hufvudet för att se ut genom fönstret, bort mot den lilla gröna trädgårdsgrinden. Hon har föreställt sig så många gånger, hur hon först skall se hans hvita studentmössa öfver syrenhäcken och hur han sen skall skynda fram till grinden, hur han skall tumma på det gamla låset, och hur det skall dröja några sekunder, innan han kommer ihåg dess mekanik, hur den lilla grinden skall knarra, som den brukar... fastna litet... och så... så skulle *han* stå i trädgården midt i solen...

Hade Dortha varit nervös som andra flickor, hade hon ej kunnat sitta kvar där och brodera, men hon vet knappast hvad nervositet är. Hon känner bara något af darrande lycka inom sig. Och sol och syrendoft fylla hela rummet, och hon tycker, att hon skulle vilja sjunga af glädje. Men det passar ej hop med den stilla tystnaden i gula huset, och så fantiserar hon vidare och går gång på gång igenom, hur hvarje timme af midsommaraftonen skall förflyta, sedan Georg kommit.

På eftermiddagen skola de gå och se, hur midsommarstången reses i hotellparken. Och under dansen skall han föra henne till en bērså, där hon ren så många midsommaraftnar, sittande *ensam*, gått igenom frieriet. Men nu skulle hon ej vara ensam, *han* skulle vara där med. Hon trodde nästan, att hon helst skulle vilja, att han föll på knä. Ja, och så skulle de vara förlofvade, och hela staden, som var samlad där nere vid midsommarstången, skulle få veta det...

Dortha har i tankarna sytt två röda stjärnor efter hvarandra på bårderna. Det är något som aldrig händt henne förr. Hon räcker ut handen efter den lilla brodersaxen, kastar som vanligt en blick mot trädgårdsgrinden och får i detsamma se *tvänne* hvita studentmössor öfver syrenhäcken!

Hon blir röd öfver hela ansiktet och ända ner på halsen, det är som andan skulle stocka sig och hon känner sig alldeles yr. Hon vet ej själf af, att hon rest sig och att bården fallit ned på golfvet. Och medan de tvänne studentmössorna närma sig allt mer, stannar hennes tanke plötsligt vid, att de ju äro *två*. — Kanske en kamrat följt med! — Så hinner hon ej mer offra en tanke åt den andra studentmössan, ty nu har en ung man i ljusa sommarkläder stannat vid den lilla gröna trädgårdsgrinden.

Det är Georg. — Dortha märker det spetsiga, svarta skägget och pence-nez'n, som han ej haft förut. Han är ej heller så lång, som hon tänkt sig honom, han är bredare öfver axlarna och äldre, mycket äldre, eller kanske är det bara pence-enez'n och skägget, som göra det. Men alla de där småsakerna, som hon ser nu i ett flygande ögonblick, alla drunkna de i den enda tanken: nu har *han* kommit, som hon väntat på i så många, långa, tysta år. Och hon känner sitt hjärta slå *hårdt*, som aldrig någonsin förr, så att det nästan gör öndt, och med återhållen andedräkt följer hon nu i verkligheten med hvarje hans rörelse, såsom hon i fantasien så ofta tänkt sig det... Han tummar på det gamla låset, kommer efter några ögonblick ihåg dess mekanik, grinden knarrar, fastnar litet och så... så står *han* i trädgården midt i solen.

All den ömhet, hvarmed Dortha under väntans alla år närt och ansat hans bild i sitt inre, strömmar i ett nu in på henne, och hon öppnar munnen för att ropa hans namn, då i samma ögonblick en klar, hög flickröst ljuder. — Den klingar så egendomligt främmande genom den lilla, tysta soliga trädgården.

»Åh, ett sådant litet gult hus, ett riktigt litet dockhus! Och trädgården — en dockträdgård! Och så symmetriskt sen! Hela trädgården bara små kvadrater, cirklar och trianglar. O, Gud! Hvad allt är lustigt och smått!»

Dortha visste ej, hur hon i hast kom bakom gardinen, och därifrån ser hon, att det är ett litet brunett *flickansikte* under den andra studentmössan. — Pigga, närsynta, bruna ögon — en liten käck uppnäsa och ett virrvarr af svarta små lockar öfver panna och öron.

»Kan verkligen folk bo och lefva i så små förhållanden? Jag känner på mig, att jag kommer att kvävas, om jag skall stanna länge i det gula huset. Hör du det Georg!»

»Men Meta, du behöfver ju inte vara där mer än några timmar. Vi båda passa inte, där det är lågt och trångt, vi båda skola ut i världen!» Och han drog upp intill sig det lilla ansiktet, som log mot honom under studentmössan.

»... Vi båda... ut i världen...» upprepade den klara flickrösten långsamt, och de stå midt i solskenet och se hvarandra in i ögonen — länge, tills deras ansikten äro nära som i en kyss...

Det går som ett hugg genom Dorthas inre. Hon känner sin kropp stelna som till en klump, endast i hennes hufvud är det brinnande lif, och en ring af tankar svänger rundt i ilande fart, utan att hon kan fasthålla en enda. — Trädgården är tom. De båda hvita studentmössorna äro borta, men det är spår öfver sandgångens finkrusiga krattning. Stora spår som efter mansfötter och små, smala därinvind som efter trippande kvinnofötter. Och de små, smala i sina oregelbundna slingringar, de hålla Dorthas ögon fångna. Hon stirrar på dem orörlig, som hypnotiserad.

»Dortha, nu har Georg kommit!» Det är faster Linas röst, som ljuder så glädt. Men Dortha står orörlig med ögonen fästade på de små smala spåren. Som i dvala hör hon faster Linas steg aflägsna sig.

Och åter ljuder en kallande röst. — »Dortha, nu har Georg kommit!»

Det är faster Sina, som ropar. — Plötsligt ertappar sig Dortha med att stå och

undra öfver, hur märkvärdigt lika fastrar-nas röster äro. Tänk, att hon aldrig märkt det förr. Hon lyssnar spändt på, hur faster Sinas steg aflägsna sig, tills de slutligen alldeles dö bort och det blir alldeles stilla och tyst, då kommer med ens tomheten öfver henne — hela tomheten af hennes lif — — —

Där ute ligger den lilla trädgården i full sol. Allt andas lif och rörelse. Bien flyga surrande som små guldkulor öfver den gröna gräsmattan; fjärilarna fladdra bland blomorna, själfva liknande färgskiftande blommor, som lösgjort sig från stängeln; den blå jungfrusländan står ett ögonblick stilla i den solmättade luften på glittrande florsvingar för att sedan försvinna i rymden, snabbt som en afskjuten pil; myrorna skynda öfver den varma sanden; ödlan kilar kvickt in under de gröna bladen. Luften är mättad af syrendoft och fågelkvitter. — Hela naturen står i sitt lufs middagshöjd.

— Det är midsommar!

Men med händerna för ögonen begråter Dortha sitt lufs midsommar — som endast var en dröm.

Ett nytt halfår

ingår nu med nästa n:r af Idun, hvarom vi påminna våra ärade kvartals- och halfårsprenumeranter, på det de omedelbart i tid må förnya prenumerationen, att intet afbrott i tidningens regelbundna befordran må uppstå. Pris pr halfår 2.50, kvartal 1.50 för juli—september och 2 kr. för oktober—december. Det senare halfåret kommer att bjuda ett omväxlande och intressant innehåll, och särskildt erinra vi om det omfångsrika, rikt illustrerade och i flere färger tryckta

julnumret,

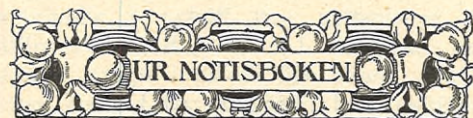
som gratis kommer alla våra prenumeranter till handa. Det innehåller bidrag af talrika bland våra främsta författare och artister samt lofvar att bli en af årets allra finaste julpublikationer. Med det nya halfåret begynner också i nästa nummer

en ny följetongsroman:

»Familjen Braccio» af den högt uppburne engelske förf. F. Marion Crawford. Den synnerligen spännande och underhållande berättelsen, som helt visst kommer att vinna våra läsarinners odelade intresse, öfversattes från originalspråket af den kände skriftställaren herr Ernst Lundquist.

Äfven kvartals- och halfårsprenumeranter å Iduns Modetidning och Barngarderoben erinras om det förestående halfårsskiftet.

Red. af Idun.

Hundraåringens hedersdag. Som väntadt var, blef den hundraåriga fru Ahlbom på sin födelsedag förliden lördag föremål för en hjärtlig hyllning. Under förmiddagen mottog hon sålunda å Ankehuset besök af ungefär ett 100-tal personer, anförvanter, vänner och intresserade, hvilka med blommor och presenter uppvaktade födelsedagsbarnet. Äfven från slottet mottog den gamla en vänlig hälsning, som framfördes af hoffröken

Patent. Ångrostadt Kaffe.

Specialité: *Finfina Javablandningar.*
Genom öfverlägsen rostning och fin arom bäst — genom dryghet billigast.
Allm. Tel. 6567. Holländska Kafferosteriets Nederlag, Stureplan 6, Sthlm

Tamm, hvilken från drottningen öfverlämnade en väldig blomsterkorg och dito tårta. I spetsen för den varmhjärtade hyllningen gick styrelsen för änkehuset, därvid ådagaläggande det personliga intresse, som dess ledamöter lägga i dagen för den välskötta filantropiska stiftelsen. Vid den högtidsmiddag, som kl. 1 serverades och vid hvilken fru Ahlbom naturligtvis var det omhuldade festföremålet, var sålunda hela direktionen samlad. Vin och tårta serverades, och då vinet slagits i, utbragte konsul Starck å direktionsens vägnar skålen för den hundraåriga.

I graf af rosor sänktes här om aftonen å Nya kyrkogården stoftet af fröken Anna Elisabet Andersson, som tillhörde vårens studentskor från Wallinska skolan, men hvilken endast få dagar efter sin examen måste utbyta den vita mössan mot dödsbrudens svepning. Stoftet var bäddadt i rosor och grafven redd i rosor. Det lilla liktaget mottogs vid kyrkogården af en talrik och varmt deltagande människoskara.

Hofpredikanten Wissnell förrättade jordfästningen. Den unga bortgångna hade kallats plötsligt hädan, sedan hon vunnit en seger, den ungdomen anser skönast af alla och kunde kallas en krona, men denna krona hade fallit af; henne hade i stället förlänats det eviga lifvets krona. Ty »detta är evinnerligt lif att känna dig, sannan Gud, och den du sändt hafver, Jesus Kristus.»

Bland de talrika kransarna märktes en från Wallinska skolan med en studentmössa i miniatyr, fäst i en mindre bukett å ena bandet, och å det andra inskriften: »Herren gaf och Herren tog, välsignadt vare Herrans namn!» »Från sörjande kamrater» var ock en praktfull krans sänd, och så många af dem, som vistas i staden, följde den afidna till grafven med sorgflor knutet kring sina mössor.

En kvinnokonferens eller exaktare uttryckt en »konferens för det kristliga och filantropiska kvinnoarbetet» hölls i förra veckan i Versailles och var besökt af 300 kvinnor. Konferensen öppnades med ett tal af ordföranden, fröken Sara Monod, hvarpå fru W. Monod höll ett förträffligt föredrag öfver modersplikerna och fru Abbadie d'Arrast öfver den nyligen afidna amerikanska nykterhetsaposteln fröken Frances Willard. En mängd andra föredrag och rapporter förekommo, bl. a. om sjuksköterskornas utbildning, om undervisning i åkerbruksskötsel för kvinnor, om kvinnornas arbete i kolonierna, om förströelser, anordnade för fattiga barn etc. Ett förslag om anordnande af en internationell kvinnokongress under utställningsåret 1900 väcktes af Isabelle Bogelot och antogs med stor majoritet.

»Något om ättiksindustrien» heter en uppsats af en tysk vetenskaplig auktoritet, hvilken som betalad annons är införd i detta nummers annonsbilaga. Då förhållandena i Sverige i ifrågavarande fall äro jämförliga med de i Tyskland, torde uttalandet vara af intresse för Iduns läsare, isynnerhet för husmördrarna.

Inga kraf.

Berättelse för Idun af **Agathe Lind.**

(Forts.)

Kap IV.

Gardinerna voro dragna åt sidan och solljuset strömmade in genom det höga fönstret i Ebbas atelier, belysande alla de skisser, utkast, draperier och solfjäder, som prydde väggarna. Brasan hade brunnit ut, då och då flämtade en blå låga öfver glöden. Ebba hade slagit sig ned i en låg, bekväm stol framför kakelugnen, och Karin satt på en braskudde vid hennes fötter.

»Åh Ebba, hvad här är treftigt! Om du visste hur jag längtar hit, de dagar jag ej får komma,» utbrast Karin. »Du kan väl måla porträttet riktigt, riktigt långsamt!»

»Jag skall försöka!» svarade Ebba småleende. »Är det ändå ej bra härligt att vara konstnär?» frågade Karin och såg på Ebba med en beundrande blick.

»Åh—jo! Men det är ganska besvärligt ibland, detta att vilja och icke kunna, att veta huru det skall vara, men icke förmå frambrings det. Ser du, jag är ingen konstnär, jag är blott en diletterant. Men, uppriktigt sagdt, så är jag tack-

sam för att vara åtminstone det. Hvad skulle jag annars taga mig till!»

Karin såg fundersam ut. »Vet du,» sade hon, »jag har aldrig känt det där verksamhetsbegäret som de flesta andra flickor ha, men det är väl därför att jag är så »outvecklade», som Fredrik säger.»

»Ja, det har han nog rätt uti, men om han anser det vara något fel hos dig, så bör han förebära sig själf och ingen annan.»

Karin såg förvånad upp.

»Ja,» fortsatte Ebba och nickade åt henne, »se du på mig! Jag har nog lagt märke till dig och Fredrik, när vi ha varit tillsammans. Han låter ju aldrig din individualitet komma till sin rätt, utan hvad han tycker, det skall du tycka.»

Karin rodnade och visste icke, hvad hon skulle svara. Men Ebbas ord funno genklang inom henne, de väckte till lif dunkla aningar, tankar som hon ej vågat tänka. Hade hon rätt att höra på dem? Vor de icke sårande för Fredrik?

»Du vet ju, att han har så godt som uppfostrat mig,» sade hon urskuldande.

»Men du är icke barn längre, Karin, kom ihåg det! Du är kvinna nu och måste ha dina egna åsikter. Hur tänker du dig ert äktenskap? Skall han då också bestämma allt för dig i minsta detalj?»

Karin satt med sänkt hufvud och svarade ej. »Du tycker kanske,» fortsatte Ebba efter några minuter, »att jag är ogrannlaga, som talar på detta sätt, men jag har tänkt så mycket på er den sista tiden. Jag ville så gärna se Fredrik — se er båda lyckliga!» Hon reste sig hastigt och rörde med eldgäfflen i glöden. Så började hon tala igen, men det var något dämpadt i rösten: »Ser du, Fredrik och jag ha — ha alltid varit goda vänner, och ofta har jag undrat, hur den kvinna skulle vara, som han valde till hustru.»

»Du tänkte ändock aldrig, att det skulle bli en sådan liten obetydliga stackare som jag,» sade Karin med ett småleende. »Om vi nu skola kalla dig för en »obetydlig stackare», det lämnar jag därhän, men jag erkänner att jag ej hade tänkt mig henne sådan som du är, och jag tror nästan jag önskar att du hade varit anorlundad. Du är så mild, vek och ödmjukt beundrande, och Fredrik är alltför beundrad ändå, det har han varit sedan han föddes. Föräldrar, syskon och vänner, alla ha ställt honom på piedestal, och följderna visa sig mer och mer, — ingen bryter hans vilja. Att han är — —»

En knackning hördes på dörren och båda flickorna Verhoff trädde in i atelien.

»Goddag, snälla Ebba, vi komma väl inte och störa?»

»Nej, för all del, vi ha slutat arbetet för länge sedan. Slå er nu ned!»

»Vi gingo bara upp för att hälsa på dig en stund och så ville vi bra gärna se Kajsas porträtt.» Ebba sköt hastigt en skärm för staffliet.

»Nej, det får ni icke, ni vet att jag aldrig visar en tafla, förrän den är färdig. Sitter du bra där, Boj? Nå, flickor, hvad nytt från stora världen?»

»Jo, kan ni tänka er,» sade Eva, »att Nybroviken är stängd i dag, det är vatten på isen. Hvad skall man nu taga sig till hela förmiddagen?»

»Du kan ju göra litet nytta hemma för ombyttes skull,» föreslog Ebba.

»Fy, hvad du alltid är spetsig! Vi göra nog nytta, både Boj och jag, fast om en flicka nu för tiden inte sitter på banker och dylika försörjningsinrättningar, så skaka alla på hufvudet och anse en som en förlorad varelse,» sade Eva häftigt.

»Nej, vet du, det göra visst ej alla människor, ty de flesta inse dock, att hemmet är kvinnans egentliga bestämmelseort, om jag så får uttrycka mig. Men det är ofta som unga flickor ej kunna få tillräcklig sysselsättning i föräldrahemmet, och då ha de ju bara två saker att välja på: arbete borta eller dagdrifvarelse.»

»Snälla Ebba,» började Boj, »begagna ej så starka uttryck! Hvad vill du att vi — —»

»Det är väl ej heller för mycket,» afbröt Eva, »att man får roa sig litet, medan man är ung, tids nog komma bekymmer och ledsamheter. Åh, det är härligt att ha roligt, riktigt känna att man njuter!»

Hon kastade sig baklänges i stolen, båda händerna under hufvudet och såg med strålände blickar på de andra, som smålogo åt henne.

»Ja, jag tyckte alldeles som du,» sade Boj, »den första vintern jag var ute med, ty då har man verkligen gränslöst roligt, men nu börjar jag visst på att bli litet blaserad.»

»Så du pratar!» sade Karin.

»Nej, ser ni flickor,» utbrast Eva, »blasé kan jag aldrig bli! Åh, dansa, dansa! Säg Ebba, du kommer väl på farbror Edwards bal om lördag?»

»Nej, jag har skickat återbud. Jag har slutat upp att gå på baler, till och med släktens, — man skall inte bli inventarium. Men jag ville gärna komma upp och se på fröknarnas klädningar.»

»Ja, mycket välkommen,» sade Boj. »Det skulle blifva roligt att höra, hvad du tycker om dem. Karins är skär, mycket söt, och Evas och min äro gröna, garnerade med glittertyll. Jag tror att de blifva vackra.»

»Hur är det med edra kassar?» frågade Ebba skämtsamt.

»Åh, tala icke om penningar! Jag är ruinerad flera gånger om i vinter, men nu skickar jag bara alla räkningar direkte till pappa, det är det enklaste och billigaste sättet. Men, flickor, klockan är snart fyra! Sätt på dig kappan, Karin, nu få vi allt lof att gå. Adjö Ebba!»

»Adjö — adjö!»

Kap V.

»Det blir visst aldrig kväll i dag!» utbrast Eva och dansade otåligen på de quatre på salongs-golfvet.

»Lugna dig,» sade Boj, som satt och profvade ett par nya handskar.

»Åh, hvad du ibland låter gammal och förständig, liksom du inte skulle längta lika mycket som jag! Det är alltid vådligt roligt hos farbror Edwards, och kusinerna äro utmärkta värdar. Och kavaljererna sedan! Bara löjtnanter!» Hon dansade ändå fortare.

»Fredrik,» sade Boj, »glöm nu icke bort att bjuda upp Karin till första vals, supé och kottijong.»

Doktorn lade ned tidningen och såg på systemen. »Jag vet icke, om jag går dit alls,» sade han lugnt.

»Men Fredrik, så ohöflig kan du icke vara mot farbror! Och tänk på Karin se!»

»Ja, jag vet icke heller hvad hon har där att göra!»

Karin ryckte förskräckt till och såg på sin fästman, utan att säga ett ord. Hon hade haft balfeber hela dagen och var matt och nervös. Skulle hon nu icke få gå?

»Du är helt enkelt tarflig!» sade Eva med eftertryck och stannade framför brodern.

»Välj dina uttryck!» svarade denne förargad. »Nu är ju ingenting att göra åt saken, men Karin vet att jag icke dansar, och då borde hon inte ha gått.»

Karin började snyfta.

»Du är en despot!» sade Boj häftigt. »Hvad skall mamma säga, om du icke kommer med?»

»Hur dags börjar supén?»

»Klockan älfva. Kom då!»

»Ja, jag är väl tvungen. Men det säger jag ifrån, jag tjänstgör icke som vaktmästare.»

»Ja, har du hjärta att låta Karin vara utan mat, då — — Nu ringer det. Det är hårfrisörskan. Kom flickor!»

Systrarna skyndade ut, men Karin gick fram till sin fästman.

»Är du ond på mig?» frågade hon ödmjukt. »Nej,» svarade han, utan att se upp från tidningen.

Hon stod stilla ett par ögonblick, det var så mycket hon velat säga, men vågade icke. Nu var det ju i alla fall för sent att ändra sig, tant skulle aldrig tillåta det. Så böjde hon sig ned och kysste honom på pannan.

»Adjö, så länge!»

»Adjö, barn! Jag får väl se dig, innan du reser?»

Hon nickade jakande och gick. Fredrik var då icke ond som väl var, tänkte hon, fast hon icke hade handlat rätt. Men det hade aldrig fallit henne in att stanna hemma, hon hade i stället glädt sig så mycket åt att få komma på en riktig bal, en bal i Stockholm. Åh, nu var allt nöje förbi, och hon skulle velat ge hvad hon ägde för att få stanna hemma, när hon steg in i vagnen med fru Verhoff och flickorna.

»Har hon slagit åtta?» frågade fru Verhoff.

»Ja, för en liten stund sedan.»

»Nå, då komma vi ju lagom.»

»Ja, jag är tämligen lugn,» sade Boj, »ty jag är uppbyggd till fem danser.»

»Och jag till tre,» sade Eva.

Karin var icke uppbyggd till någon, och hon visste att hon skulle få sitta ensam i ett hörn hela kvällen, men det gjorde ingenting, — allt var henne likgiltigt.

Väggohyra, Mal och Bakterier

utrotas af **Aktiebolaget Desinfection**
i rum, fartyg o. bostäder, allt på stället — utan bortförande af möbler.
Rikstel. 34. — Kontor: 11 A. Vestra Trädgårdsg. 11 A. — Allm. Tel. 7494.

Men löjtnanterna Verhoff voro uppmärksamma värdar. Den äldsta af dem frågade Karin, om han fick vara ett ovärdigt surrogat för Fredrik och anhöll om första valsen, och sedan presenterades den ene unge officern efter den andra för henne, och det dröjde ej länge, förrän programmet var fulltecknat. Och när första valsen spelades upp och Karin fick öppna balen med löjtnant Edvard, då glömde hon sina bekymmer, det var härligt att dansa, roligt att lefva och hon var ju bara nitton år!

Tredje valsen var hon uppjuden af löjtnant Ander, som Eva öppet beundrade och förklarade, att en bal utan honom var som en lykta utan ljus. Ja, han dansade väl, bedårande väl, tänkte Karin, men ack, blott ett hvarf och så förde han henne till en bekväm soffa inne i salongen.

»Puh — så varmt! Här var skönt! Har fröken varit på många baler i vinter? Jag kan icke påminna mig att jag sett fröken.»

»Nej,» sade Karin blygt, »detta är min första.»

»Åh, jag gratulerar! Då har det åtminstone ett behag — nyhetens.»

»Många andra också,» svarade Karin gladt.

Han smålog. »Nåja, — tycke och smak!» En axelryckning fick uttrycka fortsättningen. »Vi svenskar ha nu ingen aning om, hvad det vill säga att roa sig. Här drager ett olyckligt värdfolk samman en massa människor, det dansas på tid, det ätes på tid, och sen får man gå. Och dessa supéer! Den ena lik den andra som ett bär, — man får afsky för lax och förfaran för glace. Nej, i Paris, fröken, där är annat! Där är esprit, konversation, champagne och kvinnor, åh, sådana kvinnor! Där är man ibland på en »bal rose», endast unga fruar, charmanta, eldiga, och klädda som endast parisiskor kunna vara! En annan kväll är man på en »bal blanc», idel unga flickor, ingenier som ni, och så naiva, så förtjusande naiva!»

Karin såg icke mycket road ut. Hvarför kunde han icke dansa i stället för att prata, det var en sådan vacker vals.

»Är icke löjtnanten road af dans?»

»Nej, vet ni, motion i trettio graders värme får jag nog af om somrarna på Gärdet.»

»Men hvarför går löjtnanten då på baler?» frågade Karin förvånad.

»En öppen fråga fordrar ett öppet svar! Man går på sådana här tillställningar för att se på de vackra flickorna och göra bekantskap med de rika.»

»Stackars löjtnant Ander,» sade Karin skrattande, »då är ju hela den här valsen aldeles förfelad!»

Han fann sig genast. »Nej, förlåt mig, fröken, det är med de söta och trefliga flickorna, som man dansar. Får jag lof?» —

»Nå, vi hinna ju aldeles lagom med ett hvarf. Hvad behagar fröken för förfriskningar?»

Han förde henne till buffeten, men nästa dans spelades snart upp, och Karin hämtades af sin nye kavaljer ut till balsalen. Det var en lång, mager man, med bestämda, energiska drag. Han fattade ett hårdt tag om hennes lif och förde henne med mera säkerhet än behag.

»Rider fröken?» var hans första fråga, då de hvilade.

»Nej, jag har aldrig varit i tillfälle att lära.»

»Åh, vi ha ju två ridhus i staden.»

»Ja, men jag är icke bosatt i Stockholm.»

»Nå, det var en annan sak. Är fröken släkt med min Karlbergskamrat Hugo Jungman?»

»Ja, det är min kusin.»

»Jaså, — jag gratulerar. Praktigt ryttare, och hans Dafne är också charmant. Sådana rörelser, sådan uthållighet! Ja, fröken har väl sett henne?»

»Nej, det har jag inte.»

»Nå, det var skada, för hon är verkligen bra, och var i utmärkt kondition i somras, fastän hon var skarpt tränad. Jag ägde en helsyster till henne för några år sedan, som jag dock måste sälja, ty hon var för liten för mig. Ja, det var för resten hon, som tog första priset i steeplechaisen i Malmö förra året, om fröken var där?»

»Nej, jag har aldrig varit på någon kapplöpning och vill heller aldrig se någon. Ett sådant ohyggligt djurplågeri!»

Löjtnanten brast i skratt. »Jaså, fröken sjunger också den visan! Men kan fröken bedöma saken, som icke en gång rider själv? Får jag nu ett hvarf?»

Då de kommo tillbaka till sin plats, stod Fredrik där.

»God afton, liten,» sade han vänligt till Karin. »Vill du presentera mig för din kavaljer. Du har väl gömt supéen åt mig.»

Ja, Karin hade supéen ledig, och Fredrik såg helt förnöjd ut och slog sig ned på andra sidan om Karin.

»Jag dansar icke, ser löjtnanten,» sade han, »och för att då få någon glädje af min fästmo, när vi äro borta, får jag lof att passa på medan hon äter.»

»Du smakar förstas icke en bit själf under tiden,» sade Karin skälmaktigt.

Dansmusiken slutade och löjtnanten drog sig genast diskret tillbaka. Karin kände Fredriks blick hvila på sig, och då hon såg på honom, smålog han.

»Hvad är det?» frågade hon sakt.

»Du är så söt i kväll, liten,» svarade han.

Karin rodnade af glädje, och det blef ändå mera glans i ögonen. Hvad det var roligt, — allting!

(Forts.)

I hvarje hjärtas djup du träffar på en liten undångömd och helig vrå, där skrinlagdt ligger, hvad ej talats ut, och som förblef en dröm till livvets slut.

Daniel Fallström.

Innehållsförteckning:

Sigrid Millrath; af Gurli Lindcr. (Med porträtt) — Midsommarsång; af Harald Jacobson. — I kvinnohänder; ett inlägg i fattigvårdsfrågan af Vitis Idæa. II: Ett förkastligt system. — Snorres rimkrönikor. VI. — Tystnade röster.. af Adi. — En midsommardröm; skiss för Idun af Elsa Lindberg. — Ett nytt halfår. — Ur notisboken. — Inga kraf; berättelse för Idun af Agathe Lind. (Forts.) — Tidstördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Att liknas vid mitt första
Är hvarje flickas dröm.
Att kallas för mitt andra
Ej anses som beröm.
Men har man en mitt hela,
Så ställer man nog så,
Att i den finns mitt första,
När hemmet prydas må.

Småord:

För fattig annat ord.
Hvad finnes uti jord?
En sommardräkt, så sval.
Ett ofta använt tal.
Hvart skickar man de små
Att något lära få?
Hvad under sommarn finns.
Hvad genom »giftas» vinnns.
Hvad alla önska få.
En liten fågel blå.
Ett manligt ytterplagg.
Den drabbats har af agg
Från hela Greklands folk.
I krig en mäktig tolk.
Hvad fås i Enköping?
Ett litet krokigt ting.
Hvad rökarn ofta plär.
Hvad på metaller tär.
Ett mynt, som ryssar ha.
Hvad är i krig så bra?
En krydda, oumbärlig.
En insekt, rätt besvärlig.
Hvad söndagsjägarn sköt.
Hvad mången skeppsmast bröt.
Hvad brukar man vid tvätt?

Hvad ingen finner lätt.
En ort, historiskt känd.
En topp, mot himlen vänd.
Ett stimuleringsmedel.
En lång och smal persedel.
Hvad kallar man en feg?
Hvad göres utaf deg?
Namn på en manlig varelse.
En långbent uppenbarelse.
För barn ett älsklingsnöje.
Hvem väcker ofta löje?
En plats att samla bilder i.
Hvad går vår jord helt fort förbi?
Det käraste bland namn.
Hvad fartyg får i hamn.
Hvem lyssnar man ej till,
När i fördärf han locka vill?
Det köksan ger åt svin.
Hvad blir af dräkt, om än så fin?
I kortspel vanligt ord.
En sak, af läder gjord.
Kretsgångare helt visst.
Hvad omger trädets kvist?
Af oxens hufvud del.
Hos vinbutelj ett rysligt fel.
»Bu.»

Bokstafsuppgift.

a	a	b	b	d	d
e	e				
e	e				
e	g	h	h	l	l
n	n				
n	n				
o	r				
r	r	r	t	y	z

Bokstäfverna i figuren skola ordnas så, att de tre horisontala ra-

derna bilda namnet på hvar sin kompositör, samt de två lodräta raderna namnet på den fjärde och femte.
Moster Lisa.

Amfikop.

Gladt på hemväg två väninnor vandra
Efter dagens arbet' och besvär.
En utaf dem kallar man mitt andra,
Och den andras namn mitt fjärde är.
»Ack, mitt fjärde, hvad det skönt skall blifva
Att i morgon en mitt första få,
Tidigt vi till landet oss begifva
Ty vi hela vägen nog få gå.»
Därpå skämtande mitt fjärde svarar:
»Nej, mitt tredje är ett bättre sätt,
Både skor och krafter då man sparar,
Färden också blir bekväm och lätt.»
Så de glamma, skämta under vägen
Lyckliga och glada i sitt hopp. —
Snart till ny mitt femte, kanske trägen,
Kallas de igen när sol går opp.
Moster Lisa.

Ordgåta.

Följande bokstäfver och stafvelser sammansättas till 13 ord, hvilkas begynnelse- och slutbokstäfver hvar för sig bilda namnen på en populär sängerska och en framstående skådespelerska.
Bokstäfverna och stafvelserna äro: ar, ar, lar, nan, da, era, ma, ga, tal, ir, iss, jam, brå, ly, ile, oni, isch, sen, vos, son, to, nil, beck, a, d, h, l, ia, j, u.
Orden äro: 1) en månad, 2) kanton i Schweiz, 3) ett träd, 4) spefullt tal, 5) grekisk stad, 6) namn på en opera, 7) socken i Helsingland, 8) stad i norra Tyskland, 9) ö vid Italien, 10) berömd forskare, 11) kurort i Schweiz, 12) en af de

nio sånggudinnorna, 13) berömd sängerskas flicknamn.
A. G.

Palindrom-aritmogryf.

	1	2	3	4	
1	1	2	3	4	1
2	2	5	6	3	2
3	3	6	5	2	3
4	4	3	2	1	4
	1	2	3	4	

Orden rättfram:

- 1) mansnamn,
- 2) hvad den snabbe är,
- 3) flod,
- 4) namn på stad.

Orden omvända:

- 1) kvinnonamn,
- 2) vattendrag,
- 3) hvad cirkusartisterna gjorde,
- 4) mansnamn.

Olle.

Lösningar.

Charaden: Luftballong.
Geografiska stafvelsgåtan: Stockholm—Göteborg. 1) Sundsvall, 2) Strängås, 3) Kronstadt, 4) Newcastle, 5) Frankrike, 6) Köpenhamn, 7) Barcelona, 8) Venezuela, 9) Jerusalem, 10) Chudleigh, 11) Södertörn, 12) Darmstadt, 13) Amsterdam, 14) Cambridge, 15) Skottland, 16) Trondhjem, 17) Gibraltar.
Triangelpalindromen: Raket, asar, kar, er, 1— lekar, rasa, rak, Re, l.
Vokalförändringsgåtan: Rasta, rusta, rysta, rosta, resta, rista.
Rebusen: En turk utan turban.

